

Matematyka ubezpieczeniowa i statystyczna analiza danych

Opracowanie: Anna Dudek, Jakub Wojdyła

Plan prezentacji

Celem prezentacji jest przedstawienie nowej specjalności na WMS - *Matematyka ubezpieczeniowa i statystyczna analiza danych (MUSAD)*.

O nowej specjalności
– dlaczego warto,
ścieżki rozwoju

3 - 6

Przedmioty na
MUSAD

13 - 16

Aktuariusz – kim
jest i dlaczego warto

7 - 9

Współpraca

17

O Data Science
i Data Scientist

10 - 12

Matematyka Ubezpieczeniowa i Statystyczna Analiza Danych (MUSAD)

- Specjalność MUSAD przygotowuje między innymi do pracy w zawodzie **aktuarium, analityka danych (Data Scientist) oraz statystyka**.
- Każdy z tych zawodów corocznie znajduje się na liście **najlepszych i najlepiej płatnych zawodów świata**, a zapotrzebowanie na specjalistów biegle posługujących się narzędziami statystycznymi nieprzerwanie rośnie.
- Atrakcyjność specjalności MUSAD polega między innymi na tym, że łączy ona zaawansowane i ciekawe narzędzia matematyczne z bardzo **aktualnymi i popularnymi zastosowaniami**, np. w dziedzinach **sztucznej inteligencji (AI)**.
- Jest ona również dobrym wyborem dla osób planujących dalszy **rozwój naukowy**, na przykład w dziedzinach związanych ze statystyką matematyczną.

Dlaczego warto wybrać MUSAD

Zgodnie z rankingiem U.S. News & World Report (uwzględniającym zawody z różnych sektorów rynku pracy), w **TOP10 najlepszych zawodów w 2024** roku znajdują się:

- **Data Scientist**
- **Aktuariusz**

Wysoko ocenianym zawodem jest również:

- **Statystyk**

Kończąc MUSAD,
możesz wykonywać
zawody, które są
najwyżej oceniane
przez pracowników
z całego świata!

Zajęcia na specjalności MUSAD

Zajęcia na specjalności MUSAD odbywają się w formie wykładów, ćwiczeń i laboratoriów. Te ostatnie prowadzone są głównie w pakiecie R, będącym jednym z podstawowych narzędzi używanych przez specjalistów na całym świecie do analizy danych. Absolwenci specjalności:

- umieją biegle posługiwać się pakietem R i językiem Python (zwłaszcza w kontekście analizy danych, ML, DL oraz AI),
- mają solidne podstawy z teorii statystyki (dzięki temu potrafią np. dobrać odpowiednie narzędzia i modele do analizy danych),
- przy pomocy narzędzi statystycznych umieją zweryfikować jakość dopasowania modelu do danych i wiarygodność przeprowadzonej analizy,
- posiadają umiejętności praktyczne pozwalające zinterpretować i zaprezentować wyniki przeprowadzonej analizy.

Ścieżki rozwoju na MUSAD

Na specjalności MUSAD można obrać jedną z dwóch ścieżek:

Aktuarialna

**Statystyczna analiza
danych**

- Obie te ścieżki można (a wręcz jest to zalecane) ze sobą mieszać, czyli, realizując jedną ścieżkę, dobierać interesujące przedmioty charakterystyczne dla drugiej ścieżki.
- Gorąco zachęcamy do realizacji całego programu specjalności MUSAD, co da absolwentowi szeroki wachlarz umiejętności pozwalających podejmować różne zawody związane z szeroko pojętą statystyką, analizą danych i matematyką, a także da możliwość elastycznego reagowania na zmiany na rynku pracy w tych dziedzinach.

Kim jest aktuariusz

- Osoba, która wykorzystuje swoje umiejętności matematyczne i statystyczne do rozwiązywania zagadnień z zakresu **matematyki ubezpieczeniowej i finansowej**, istotnych z punktu widzenia strategicznych decyzji w firmie.
- Kariera aktuariusza zwykle związana jest z instytucjami, gdzie znaczenie ma **ocena ryzyka finansowego** (np. branża ubezpieczeniowa, banki, fundusze inwestycyjne, firmy doradcze i audytorskie).
- Aktuariusze zajmują się m.in. **szacowaniem prawdopodobieństwa niekorzystnych zdarzeń, szacowaniem ryzyka, które ze sobą niosą, oraz ich finansowych konsekwencji**. Obliczają bieżące wartości przyszłych inwestycji oraz wysokości rezerw zakładów ubezpieczeniowych, zapewniając im wypłacalność.
- Ze względu na ciągłą pacę z dużymi zbiorami danych (Big Data), aktuariusz musi posiadać także umiejętności i wiedzę w zakresie **analizy danych**.
- Aktuariusze posiadają unikalną kombinację umiejętności matematycznych, analitycznych, komunikacyjnych i zarządczych, które są **wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji na wysokim szczeblu** i mają wpływ na ustawodawstwo, strategie przedsiębiorstw i życie ludzi.

DLACZEGO WARTO ZOSTAĆ AKTUARIUSZEM

1

Prestiżowe i ciekawe stanowiska pracy

Odpowiedzialność, konieczność podejmowania strategicznych decyzji, a przy tym kreatywnego i analitycznego myślenia.

2

Zawodów zaufania publicznego

Dlatego został objęty specjalnymi regulacjami prawnymi.

3

Atrakcyjne zarobki

Zarobki aktuarusza w PL: 10 – 18k (źródło: raport płacowy Hays Poland 2020), pensja głównego aktuarusza: 18 – 30k (miesięcznie); mediana zarobków w USA: 111k USD / rok (maksymalne zarobki > 550k USD), a w Niemczech: 70 – 80k EUR.

4

Duże zapotrzebowanie na rynku pracy

Osoby z wykształceniem aktuarialnym (jeszcze bez egzaminu) są obecnie rozchwytywane przez firmy z USA oraz Europy Zachodniej (Szwajcaria, Niemcy, Francja). W Polsce oferty pracy można znaleźć głównie w towarzystwach ubezpieczeniowych i innych instytucjach finansowych oraz firmach audytorskich.

5

Dużo stanowisk pracy w działach aktuarialnych, na które nie jest wymagany pełny egzamin aktuarialny

Nt. egzaminu aktuarialnego patrz następny slajd.

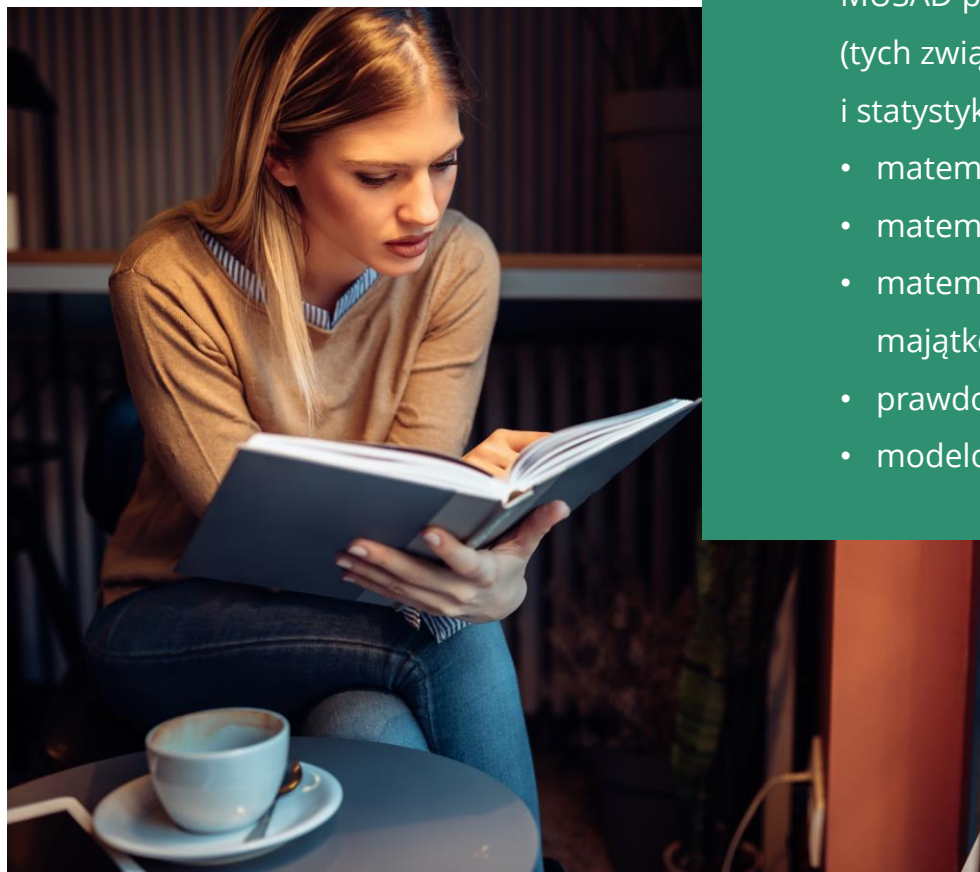
Jak przygotowujemy do zawodu aktuarusza

Aby zostać aktuariszem (zostać wpisanym do rejestru aktuaruszy), trzeba zdać egzaminy państwowe oraz odbyć praktykę.

MUSAD przygotowuje do 5 najtrudniejszych testów (tych związanych z modelowaniem matematycznym i statystyką). Są to:

- matematyka finansowa,
- matematyka ubezpieczeń na życie,
- matematyka pozostałych ubezpieczeń majątkowych i osobowych,
- prawdopodobieństwa i statystyka,
- modelowanie.

Warto jednak zaznaczyć, że już zdanie 1-2 z testów wchodzących w skład egzaminu aktuarialnego (lub sama wiedza, bez zdawania państwowych egzaminów) otwiera drogę do pracy na wielu stanowiskach związanych z aktuariatem.

Kim jest Data Scientist

- **Specjalista w zakresie statystycznej analizy danych i budowania rozwiązań opartych na sztucznej inteligencji i uczeniu maszynowym.**
- Data Scientist (DS) w swojej pracy łączy metody naukowe, wiedzę z zakresu statystyki oraz programowanie.
- Analizuje dane w taki sposób, aby wyciągnąć z nich wnioski niosące realną wartość biznesową (co w przypadku każdej firmy i projektu może oznaczać inne zadanie).
- Ze względu na nieustannie rosnącą ilość danych generowanych i gromadzonych przez przedsiębiorstwa przemysłowe oraz przez wzrastającą świadomość korzyści płynących z analizowania tych danych, DS uznawany jest obecnie za **jeden z najbardziej pożądaných zawodów na rynku IT.**
- O tym, kim jest i czym się zajmuje Data Scientist napisano już bardzo dużo - zainteresowanych odsyłamy do Internetu (patrz np. <https://thisisstatistics.org/in-2022-data-scientist-and-statistician-are-top-jobs/>).

Dlaczego warto pracować w Data Science

1

Interesująca dziedzina

Jej atrakcyjność polega między innymi na tym, że łączy ona zaawansowane i ciekawe narzędzia matematyczne z aktualnymi i popularnymi zastosowaniami, np. w dziedzinach AI.

2

Bardzo ciekawa i satysfakcjonująca praca

3

Ciągle wzrastające zapotrzebowanie na DS na rynku pracy

4

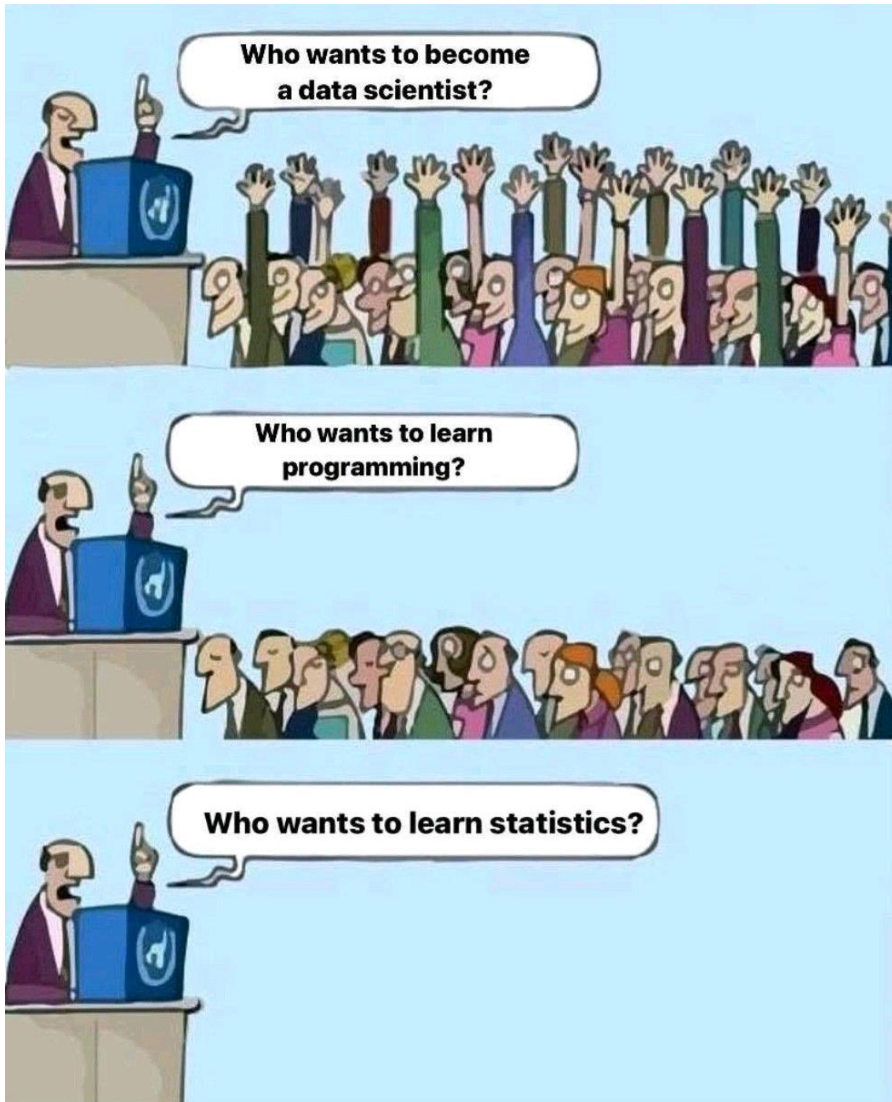
Atrakcyjne zarobki

Przeciętne zarobki w PL > 10k PLN (źródło: pracuj.pl, 2021),
junior ≈ 5k PLN, senior ≈ 15k PLN lub więcej dla specjalistów (25 - 40k PLN);
mediana płac w USA w 2021: 155 – 199k USD / rok, w Niemczech: 80 – 90k USD / rok (źródło:
raport Kaggle'a z 14.10.2021).

5

Studenci WMS mają ułatwioną drogę do pracy w Data Science (w porównaniu do osób bez dobrych podstaw matematycznych).

Potrzebni DS rozumiejący statystykę

- Grafika (znaleziona w Internecie) ma charakter humorystyczny, jednak jest w niej trochę prawdy...
- Dzieje się tak, ponieważ nie jest łatwo nauczyć się statystyki (nawet tylko tej potrzebnej w kontekście Data Science) bez przejścia akademickiej ścieżki: podstawy matematyki (analiza, algebra) → rachunek prawdopodobieństwa → przedmioty statystyczne.
- W konsekwencji **osoby rozumiejące statystyczne aspekty Data Science są bardzo pożądane na rynku pracy.**
- Programowania jest się łatwiej nauczyć samodzielnie czy na kursie.
- Student WMS na specjalności MUSAD ma możliwość zdobycia pełnej wiedzy w tym zakresie. **Warto to wykorzystać i być bardziej konkurencyjnym na rynku pracy Data Science oraz szerokim rynku zawodów pokrewnych.**

Główne przedmioty na MUSAD

Ścieżka statystycznej analizy danych:

Statystyka matematyczna

Wybrane pakiety do analizy danych

Wstęp do analizy danych

Statistical Learning

Statistical Learning w praktyce

Modele liniowe statystyki matematycznej

Analiza danych jakościowych

Time Series Analysis

Testowanie hipotez statystycznych

Sieci neuronowe i Deep Learning

Zaawansowane metody uczenia

maszynowego

Ścieżka aktuarialna:

Teoria ryzyka

Matematyka ubezpieczeń na życie

Teoria rent w matematyce finansowej

Actuarial Data Science

Ważne (np. w kontekście egzaminów aktuarialnych) są również podkreślone przedmioty ze ścieżki statystycznej analizy danych.

Dodatkowo na specjalności oferowany jest **szeroki wybór seminariów dotyczących statystyki, analizy danych i ubezpieczeń.**

Uczenie maszynowe w analizie danych - przedmioty

Wstęp do analizy danych [lab.]

- podstawy Data Science
- cały proces analizy danych/uczenia maszynowego krok po kroku
- k-NN, naiwna klasyfikacja bayesowska
- text mining
- drzewa decyzyjne do klasyfikacji, algorytm C5.0
- drzewa regresyjne i drzewa modeli (algorytmy CART i Cubist)
- klasteryzacja (analiza skupień)
- wykrywanie anomalii w danych
- R i RStudio

Statistical learning [wykład] Statistical learning w praktyce [lab.]

- nowoczesne uczenie statystyczne
- liniowa i kwadratowa analiza dyskryminacyjna
- metody resamplingowe, bootstrap
- regresja grzbietowa, regresja lasso
- redukcja wymiaru (PCA i PCR)
- regresja cząstkowych najmniejszych kwadratów
- dane wysokowymiarowe
- bagging, lasy losowe, boosting, BART, XGboost
- R i RStudio

Sieci neuronowe i Deep Learning [wykład + lab.]

- głębokie sieci neuronowe
- analiza obrazów i tekstu
- algorytm wstecznej propagacji błędów
- wydajne implementacje sieci neuronowych
- implementacje niestandardowych warstw sieci neuronowych
- konwolucyjne sieci neuronowe
- wzbogacanie/augmentacja danych
- sieci rekurencyjne, dane sekwencyjne
- generatywne sieci przeciwstawne (GAN)
- biblioteka PyTorch

Zaawansowane uczenie maszynowe w analizie danych - przedmioty

Od roku akad.
2024/2025

Deep Learning w zastosowaniach [konw.]

- rozszerzenie i kontynuacja przedmiotu „Sieci neuronowe i Deep Learning”
- przykłady aktualnych zastosowań głębokich sieci neuronowych
- architektura Transformer i jej zastosowanie w automatycznym tłumaczeniu języka naturalnego
- grafowe sieci neuronowe (GNN)
- uczenie się ze wzmocnieniem
- procesy decyzyjne Markowa
- biblioteka PyTorch

Zaawansowane metody uczenia maszynowego [konw.]

- uczenie częściowo nadzorowane
- zaawansowane metody klasteryzacji i inne metody nienadzorowanej analizy danych
- zaawansowane techniki wyboru zmiennych do modelu, techniki rankingowania zmiennych
- interpretowalne uczenie maszynowe
- Python/R

Oferta w języku angielskim

W większości firm w Polsce język angielski jest jednym z podstawowych (a czasem podstawowym) językiem komunikacji. Ponadto pracę w Data Science bardzo często można wykonywać zdalnie dla firm zagranicznych.

Dlatego na specjalności MUSAD student ma możliwość nauczenia się podstawowego słownictwa w języku angielskim związanego z Data Science oraz ubezpieczeniami.

W języku angielskim oferowane są:

- 2 wykłady (Statistical Learning oraz Analysis of Time Series),
- 1 laboratorium (Analysis of Time Series),
- 3 seminaria (Life Insurance Mathematics, Resampling Methods, Analysis of Nonstationary Time Series),
- 1 konwersatorium (Actuarial Data Science).

W kolejnych latach planowane jest poszerzenie oferty przedmiotów w języku angielskim.

Współpraca

- MUSAD współpracuje z grupą biostatystyczną w King Abdullah University of Science and Technology (KAUST) (<https://cemse.kaust.edu.sa/biostats>). Wyróżniający się studenci mają możliwość odbycia staży naukowych w KAUST.
- Corocznie profesorem wizytującym na specjalności jest prof. Hernando Ombao, światowej sławy biostatystyk, obecnie kierujący prężnie rozwijającą się grupą biostatystyczną w KAUST (<https://www.kaust.edu.sa/en/study/faculty/hernando-ombao>).
- **Erasmus**
Doświadczenie zdobyte za granicą jest bezcenne w przyszłej pracy zawodowej. Dlatego zachęcamy Państwa do wyjazdów z programu Erasmus+. Wyróżniający się studenci MUSAD będą mieć możliwość wyjazdu m.in. do Francji (Marsylia i Paryż), czyli do znanych i cenionych ośrodków kształcących w Data Science i statystyce.
- **AstraZeneca**
MUSAD współpracuje z firmą AstraZeneca (<https://www.astrazeneca.pl/>), która w czerwcu 2021 r. otworzyła swoje biuro w Krakowie. Studenci WMS mogą brać udział w webinarach organizowanych przez AZ i aplikować na staże/praktyki. W styczniu 2023 r. podpisana została umowa o współpracy z AZ (MUSAD jest jedyną specjalnością matematyczno-statystyczną w Polsce, z którą AZ podjęła bliską współpracę). W kolejnych latach planowane jest zacieśnianie współpracy między AZ i specjalnością MUSAD. Od roku akademickiego 2023/2024 wprowadzony został nowy przedmiot "Statystyczna analiza danych biomedycznych", którego program konsultowany był z szefostwem działu Data Science w AZ.

Zapraszamy!

Zespół ds. Specjalności MUSAD:

dr hab. Anna Dudek, prof. AGH – przewodniczący

dr Michał Braś

dr Bogdan Ćmiel

dr Konrad Nosek

dr Jakub Wojdyła

***W przypadku jakichkolwiek pytań
zapraszamy do kontaktu.***

**Już teraz
zaplanuj swój
sukces
w przyszłości**